

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE

CEVES

CENTAR ZA VISOKE
EKONOMSKE STUDIJE

CENTER FOR ADVANCED
ECONOMIC STUDIES

AGROBIZNIS

SEKTORSKI PREGLED SEPTEMBAR 2016.

U FOKUSU

Kina uvodi antisubvencione tarife za uvoz destilovanih žitarica iz SAD

Kina će uvesti tarife na uvoz suvih destilovanih žitarica iz Sjedinjenih Država, čiji proizvođači dobijaju subvencije od vlade SAD, time dodajući novu meru na anti-damping mere uvedene u toku septembra. Destilovane žitarice su nusproizvod proizvodnje alkohola i etanola, a u Kini se koriste kao substitut za stočnu hranu. Antisubvencione tarife iznosiće između 10 i 10,7 % i primenjivaće se od kraja septembra. Odluka je donešena uz obrazloženje da je subvencionisana proizvodnja u SAD štetila domaćoj industriji. Kina je uvezla rekordnih 6,8 miliona tona suvih destilovanih žitarica tokom 2015. godine u vrednosti od oko dve milijarde dolara. Kina je najveći svetski uvoznik ove robe i gotovo sav uvoz dolazi iz SAD-a.

Egipat ukida zabranu uvoza pšenice iz Rusije

Izvozne cene pšenice iz Rusije su u porastu po prvi put od sredine avgusta, podržane tražnjom iz Egipta, nakon što je bila podignuta zabrana uvoza pšenice koja sadrži ergotne gljive. Egipatski državni uvoznik GASC kupio je 240.000 tona ruske pšenice krajem septembra u prvom uspešnom tenderu posle podizanja zabrane. Ova zemlja je najveći kupac ruske pšenice i najveći uvoznik pšenice na svetskom tržištu.

Niski profiti uzgajivača kafe smanjuju svetske zalihe

Uzgajivači kafe širom sveta susreću se sa niskim prihodima i rastućim troškovima proizvodnje, izveštava Međunarodna organizacija kafe (ICO). Posledsvom gubitaka mnogi uzgajivači se prebacuju na isplativije useve ili napuštaju svoje farme zarad drugih poslova, ugrožavajući izgleda da se zadovolji rastuća svetska tražnja. Oko 70 zemalja na svetu proizvodi kafu, ali sve lošiji uslovi prete opstanku manjih proizvođača. Uzgajivači u Brazilu, Vijetnamu i Kolumbiji, tri najveća svetska proizvođača kafe, imaju najveće šanse za preživljavanje daljih gubitaka.

Bayer je saopštio da neće uvoditi genetski modifikovana semena u Evropu

Generalni direktor kompanije Bayer izjavio je za nemačke novine da plan Bayer-a nije da preuzme Monsanto kako bi otvorio GMO postrojenja u Evropskoj Uniji. On je dodao da ukoliko politika i društvo u Evropi ne žele genetski modifikovana semena, kompanija to prihvata, čak iako se suštinski ne slaže sa tim stavom.

Srbija je u periodu januar-avgust ove godine izvezla dve milijarde dolara poljoprivrednih proizvoda

Ovaj nivo izvoza je 7,1 % viši nego u istom periodu prošle godine. Najznačajniji proizvodi u izvozu su: kukuruz u vrednosti od 207 miliona, cigarete u vrednosti 199 miliona, smrznuta malina u vrednosti 172 miliona i pšenica u vrednosti 101 milion. Kada se posmatra izvoz po robnim grupama, najbolji rezultat imaju voće i povrće sa izvozom u vrednosti od 547 miliona dolara i učešćem od 5,6 % u ukupnom robnom izvozu. Žitarica i proizvoda baziranih na žitaricama izvezeno je 450 miliona dolara, sa učešćem od 4,6 % u ukupnom robnom izvozu.

FAO i EBRD pomažu Srbiji u izvozu žitarica i uljarica

Pokrenuta su dva nova projekta, jedan od njih je okrenut ka promociji izvoza žitarica i uljarica iz Srbije, a drugi je pomoć zadružnom sektoru. Organizacija Ujedinjenih nacija za hranu i poljoprivredu FAO i Evropska banka za obnovu i razvoj trenutno u Srbiji imaju aktivnih osam projekata, što je najveći broj u ovom delu Evrope.

GLOBALNO I DOMAĆE TRŽIŠTE

Nivo cena poljoprivrednih proizvoda u septembru ove godine je najviši nivo dostignut od marta 2015. godine

Nakon prethodnog trenda pada, u septembru cene poljoprivrednih proizvoda pokazuju oporavak. Porasle su skoro 2,9 % u odnosu na prethodni mesec i skoro 10 % u odnosu na septembar prošle godine. Najveći doprinos septembarskom rastu cena pružile su više kotacije mlečnih proizvoda i šećera.

Cene žitarica

Kontinuirano opadaju od 2013. do 2015. godine. Blagi oporavak cena u drugom kvartalu 2016. godine prekinut je padom u julu i avgustu. Cene u septembru nastavljaju taj trend i niže su za 1,9 % u odnosu na avgust i gotovo 8,9 % nego u septembru prošle godine. Ovogodišnji rekordni prinosi pšenice, zajedno sa očekivanim oporavkom proizvodnje pirinča kao i boljim prinosima na kukuruz, nastavljaju da vrše pritisak na svetske izvozne cene. Cena kukuruza na domaćem tržištu je u avgustu zabeležila nivo od 20,5 din/kg što je najviša dostignuta cena u prethodne tri godine. Trend rasta je prekinut krajem avgusta i cena kukuruza na domaćem tržištu je u padu, krajem septembra ona je dostigla nivo od 15 din/kg što je za 33,6 odsto niže nego krajem prethodnog meseca. Cena pšenice na domaćem tržištu je stabilna u proteklom mesecu na nivou od 15 din/kg.

Počev od januara 2016. godine, kada je dostigla petogodišnji minimum, cena mesa porasla je za 12,6 %

U septembru je gotovo na istom nivou kao u avgustu ove godine. Najveći rast ove godine je doživela cena svinjskog mesa, zatim ovčijeg i pilećeg mesa, dok je govedina pokazala samo blagi rast. Jaka tražnja na globalnom nivou, pogotovo iz zemalja Azije, pružila je podršku cenama svinjskog i pilećeg mesa. Rast cena ovčjeg mesa uzrokovan je padom zaliha, dok je oporavak proizvodnje govedine u SAD smanjio potrebu za uzvozom i time ograničio rast cene govedine na svetskom nivou.

Od početka 2016. godine, cene mleka i mlečnih proizvoda na svetskom nivou pokazuju trend rasta koji je nastavljen i u septembru, u kom su cene više za 13,8 % u odnosu na avgust tekuće godine

Kotacije su više za sve mlečne proizvode, naročito za puter, čija je cena podržana smanjenim zalihama i većom tražnjom u EU. Cene mlečnih proizvoda su više za 38 % od aprila ove godine, zbog očekivanja slabije proizvodnje u EU i lošeg početka sezone u Okeaniji.

Cene šećera na globalnom nivou pokazuju kontinuirani trend rasta od početka 2016. godine

Cene su više za 6,7 % u septembru u odnosu na avgust, što predstavlja peti mesec uzastopnog rasta. Rast u poslednjim mesecima je prouzrokovan u najvećoj meri lošim uslovima u Centralno južnoj regiji Brazila, najvećeg svetskog proizvođača i izvoznika. Izveštaji o slabijoj proizvodnji u Indiji, drugom najvećem svetskom proizvođaču, kao i slabijim zalihama na Tajlandu i u Kini, takođe su pružili podršku rastu cena na globalnom nivou.

